

Aan:

Provincie Zeeland

Ter attentie van de secretaris van de commissie bezwaar, beroep en klachten

Postbus 6001, 4330 LA Middelburg

of digitaal via onderstaande link:

<https://www.zeeland.nl/loket/klacht-bezwaar-melding-doorgeven/bezwaar-maken>

Datum: <datum invullen> 2026

Betreft: Gecombineerd bezwaar tegen omgevingsvergunningen voor schadebestrijding van smienten, zie onder meer de volgende zaaknummers: 815304, 816155, 816917 en 816521

Geacht college van Gedeputeerde Staten,

Met deze brief maak ik bezwaar tegen meerdere door uw college verleende omgevingsvergunningen voor een flora- en fauna-activiteit die het afschieten van smienten toestaan in de provincie Zeeland.

Het betreft onder meer de volgende besluiten:

- Sint Philipsland – Zuidweg (publicatie 7 januari 2026)
- Sint Philipsland – Noorddijk (publicatie 7 januari 2026)
- Rilland – Zimmermanweg / Frederikaweg (publicatie 7 januari 2026)
- Wemeldinge – Ruisweg (publicatie 14 januari)
- Cadzand - Bosweg (publicatie 25 feb 2026, zaaknummer 815304)
- Kapelle – Postweg (publicatie 4 maart 2026, zaaknummer 816155)
- Goes – Manneeweg (publicatie 4 maart 2026, zaaknummer 816917)
- Middelburg – Singelweg (publicatie 4 maart 2026, zaaknummer 816521)

Deze besluiten hebben inhoudelijk een sterke samenhang en zijn gebaseerd op vergelijkbare argumentatie en omstandigheden. Om die reden kies ik ervoor één gecombineerd bezwaarschrift in te dienen.

Ik woon in Zeeland en maak mij grote zorgen over het toenemende aantal vergunningen dat wordt afgegeven voor het doden van smienten. De smient is een beschermd inheemse vogelsoort en staat bovendien vermeld op de Nederlandse Rode Lijst. Besluiten die het doden van deze soort mogelijk maken raken daarmee direct aan het belang van natuur- en vogelbescherming in onze provincie.

Iedere winter strijken er bijna een miljoen smienten in Nederland neer, waarmee het onze talrijkste eendensoort is. Talrijk wordt nogal eens geïnterpreteerd als 'niet belangrijk' en dus niet het beschermen waard, maar het tegenovergestelde is waar: in Nederland overwintert meer dan zestig procent van de flyway-populatie en het is dus juist cruciaal dat we deze vogels beschermen.

1. Belanghebbendheid

Als inwoner van <woonplaats invullen> maak ik regelmatig gebruik van het Zeeuwse buitengebied voor recreatie en natuurbeleving. De aanwezigheid van vogelsoorten zoals de smient vormt een belangrijk onderdeel van de natuurwaarden van deze gebieden. Participatie is voor mij verder niet mogelijk omdat er in Zeeland geen beleidsplan is om de smienten duurzaam te beschermen.

2. Juridisch kader

De smient (Mareca penelope) is beschermd onder de Europese Vogelrichtlijn en staat daarnaast op de Nederlandse Rode Lijst. Volgens art 9 van de Vogelrichtlijn kan alleen van het verbod op het doden van vogels worden afgeweken wanneer aan strikte voorwaarden wordt voldaan. Er moet sprake zijn van:

- een geldige reden,
- het ontbreken van een andere bevredigende oplossing,
- een maatregel die noodzakelijk en proportioneel is,
- en er mag geen negatieve invloed zijn op de staat van instandhouding van de soort.

Daarnaast volgt uit artikel 3.57 van het Besluit kwaliteit leefomgeving dat provincies maatregelen moeten nemen gericht op het behoud en herstel van soorten die op de Rode Lijst staan.

3. Negatieve invloed afschot op staat van instandhouding

De landelijke staat van instandhouding van de smient als niet-broedvogel wordt door Sovon aangemerkt als **matig ongunstig (1)**. In een dergelijke situatie hoort grote terughoudendheid te worden betracht bij het toestaan van maatregelen die leiden tot het doden van deze soort.

In de bovengenoemde besluiten worden bij de toetsing met betrekking tot 'de staat van instandhouding' steeds dezelfde conclusies getrokken: "Omdat slechts 1x per dag mag worden geschoten, en de vergunning een relatief korte periode geldig is, is het aantal te doden smienten laag, en wordt daarom geen afbreuk gedaan aan een gunstige staat van instandhouding van smient."

De verschillende zaken zullen individueel relatief weinig slachtoffers onder de smientenpopulatie veroorzaken, maar inmiddels loopt het aantal vergunningen voor afschot van smienten aardig op in Zeeland. Het aantal slachtoffers zal hierdoor oplopen van tientallen naar honderdtallen. En daarmee dreigt wél afbreuk gedaan te worden aan de gunstige staat van instandhouding van de smienten.

Verder wordt in alle onderhavige besluiten bij onderdeel B2: "Beoordeling van het wettelijke kader met betrekking tot de staat van instandhouding", de indruk gewekt dat de 1% norm uit het Ramsar-verdrag een soort ondergrens is bij de staat van instandhouding. Genoemd wordt het aantal van 14.000 smienten als norm voor 'het gebied Zeeland', en vervolgens wordt daarbij aangegeven dat volgens Sovon-tellingen het seizoensgemiddelde in Zeeland 21.800 individuen omvat. Hiermee wordt de suggestie gewekt dat er een soort ruimte is voor afschot.

Terwijl met het voldoen aan de 1%-norm enkel bedoeld wordt, dat het betreffende gebied belangrijke waarde heeft voor de instandhouding van de smient. Vanwege juist die waarde is de provinciale overheid verplicht goede zorg te dragen voor de instandhouding, en dat betekent dus juist niet het tegenovergestelde: de acties zoals die beoogd worden met bovengenoemde besluiten.

Die goede zorg is met name belangrijk omdat volgens de statistieken van Sovon de aantallen smienten in Zeeland jaarlijks dalen. Daar echter niet volledig kan worden uitgesloten dat het afschot niet wordt gecompenseerd door de natuurlijke jaarlijkse aanwas, moet het voorzorgsbeginsel hierbij worden betrokken. Volgens dit beginsel mogen Europese lidstaten geen afwijkingen van verboden toestaan, indien onderzoek van de beschikbare wetenschappelijke gegevens onzekerheid laat bestaan over de vraag of de afwijking al dan niet schadelijk is voor de gunstige staat van instandhouding van de soort. In Zuid-Holland is in 2021 door de Raad van State het besluit om 6500 smienten per jaar af te schieten vernietigd vanwege juist de invloed van afschot op de staat van instandhouding (2).

4. Geen geldige reden want onvoldoende onderbouwing van (dreigende) schade

Voor toepassing van artikel 9 van de Vogelrichtlijn moet sprake zijn van belangrijke schade. Uit de vergunningaanvragen blijkt echter dat de gestelde schade nauwelijks wordt onderbouwd. In de stukken ontbreekt bijvoorbeeld een onafhankelijke schade-taxatie.

5. Alternatieven onvoldoende onderzocht

De Vogelrichtlijn vereist dat wordt aangetoond dat er geen andere bevredigende oplossing bestaat. Uit de besluiten blijkt echter niet dat preventieve maatregelen aantoonbaar en herhaaldelijk zijn ingezet. Ook lijkt niet serieus te zijn onderzocht of alternatieven, zoals intensieve verjaging of andere niet-dodelijke maatregelen, mogelijk zijn.

Eventuele schade aan belangrijke gewassen kan relatief eenvoudig worden voorkomen door verjaging met behulp van drones. Zeker gegeven het feit, in alle bovengenoemde besluiten wordt dit namelijk nadrukkelijk gesteld, dat smienten zich relatief gemakkelijk laten verjagen. Doden van een of meerdere smienten bij iedere verjaagactie is dus gegeven de huidige technische mogelijkheden absurd en buiten proportioneel gewelddadig.

6. Maatregelen zijn niet proportioneel en dierenwelzijn is onvoldoende meegenomen

De vergunningen staan toe dat met hagelgeweer wordt geschoten, ook in de avonduren. Schieten bij beperkt zicht verhoogt het risico dat dieren slechts worden verwond in plaats van direct gedood, wat kan leiden tot onnodig dierenleed.

7. Cumulatieve effecten

De verschillende vergunningen worden afzonderlijk beoordeeld. In werkelijkheid gaat het echter om meerdere locaties binnen dezelfde provincie waar afschot van smienten wordt toegestaan. Hierdoor bestaat het risico dat de cumulatieve effecten op de populatie onvoldoende in de besluitvorming worden betrokken.

CONCLUSIE

Gezien het bovenstaande zijn de besluiten naar mijn mening onvoldoende gemotiveerd. Daarnaast lijken zij in strijd met het voorzorgsbeginsel, het subsidiariteits- en proportionaliteitsbeginsel, en wordt artikel 9 van de Vogelrichtlijn onvoldoende toegepast.

Ik verzoek u daarom deze besluiten te herroepen en de omgevingsvergunningen alsnog te weigeren. Daarnaast verzoek ik u mij de gelegenheid te geven dit bezwaar mondeling toe te lichten tijdens een hoorzitting van de commissie voor bezwaarschriften. Daarbij zou ik de commissie met name willen verzoeken om in hun advies aan de provincie Zeeland te wijzen op haar verantwoordelijkheid voortvloeiende uit het Ramsar-verdrag ten aanzien van de smienten. Zeeland is immers een belangrijk doortrekgebied voor de smienten. Dan moet je smienten niet zien als schadeveroorzakers, maar als kleurrijke bezoekers, die vooral gastvrij moeten worden ontvangen.

Hoogachtend,

<handtekening>

<naam en adres>

Bronnen:

1. Sovon, <https://stats.sovon.nl/stats/soort/1790>
2. Raad van State, <https://www.raadvanstate.nl/uitspraken/@124978/202000371-1-a3/>